

בש"פ 7023/20 - מחמד עלאווי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7023/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: מחמד עלאווי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעלהחלטתביתהמשפטהמחוזיבירושליםבמ"ת
10176-08-20 מיום 9.9.2020 שניתן על ידי השופטת
ש' ליבוביץ

תאריך הישיבה: ב' בחשון התשפ"א (20.10.2020)

בשם העורר: עו"ד ריאד סואעד

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן-סידי

החלטה

1. לפניי עררלפיסעיף 53 לחוקסדרהדיןהפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוקהמעצרים),עלהחלטתביתהמשפטהמחוזיבירושלים (השופטתש' ליבוביץ) במ"ת 10176-08-20 מיום 9.9.2020, שבגדרה הורה על מעצר העורר עדלתוםההליכיםהמשפטייםהמתנהליםנגדו.

2. נגד העורר הוגש כתב אישום מתוקן, בו נטען כי רכש תחמושת בתמורה לסכום של 850 ש"ח, ונשא אקדח שהושאל לו לקראת חתונת אחיו, אשר התקיימה ביום 15.6.2020.

בגין מעשים אלו, יוחסו לעורר עבירה של רכישת תחמושת לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ועבירת נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק זה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום המתוקן, הוגשה ביום 5.8.2020 בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמו של העורר; וכי קיימת עילת מעצר בעניינו של העורר מכוח סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, וחזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק זה.

4. בהחלטתו מיום 11.8.2020, קבע בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט א' דראל) כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת ביצוע עבירת נשיאת נשק ועבירת רכישת תחמושת על ידי העורר.

בכלל זה, הפנה בית המשפט המחוזי לרצף שיחות מקודדות בין העורר לבין אדם אחר אשר נאשם בביצוע מספר עבירות סחר בנשק (להלן: אבו עבסה), אשר באחת מהן ביקש העורר במפורש לרכוש "כדורים"; הודעת אדם בשם תחריר אטרש (להלן: אטרש), שנחקר במסגרת הפרשה בחדש לרכישת תחמושת מאבו עבסה, וציין כי אחד המונחים עליהם שוחחו העורר ואבו עבסה משמש כשם קודלאקדח; ושתיקת העורר בחקירתו במשטרה.

עם זאת, נקבע כי אין ראיות לכאורה המלמדות על כך שהעורר נשא את הנשק דווקא לחתונת אחיו.

לצד זאת, נקבע כי קיימת עילת מעצר בעניינו של העורר לנוכח המסוכנות הנשקפת ממנו. אולם, בשים לב להיעדר עבר פלילי לחובתו, "ובהינתן כי רכישת התחמושת וקבלת האקדח נועדו לחתונה ולא לסייע לביצוע עבירה אחרת", אין לשלול אפשרות עקרונית לאיין מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר "הדוקה".

משכך, הורה בית המשפט המחוזי על עריכת תסקיר מעצר בעניינו של העורר לבחינת חלופת מעצר בבית הוריו, בפיקוחם ובפיקוח קרובי משפחתו.

5. בתסקיר המעצר מיום 23.8.2020, העריך שירות המבחן כי "קיים סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק"; כי המפקחים המוצעים "יתקשו להציב עבורו גבולות ברורים במסגרת מעצר הבית ולזהות מצדו מצבי סיכון"; וכי שחרורו לחלופת מעצר בבית הוריו, הסמוך למקום בו נטען כי בוצעו העבירות, עלול להוביל "לטשטוש גבולות בין המותר לאסור ועשוי להוות גורם מעלה סיכון", כהגדרת שירות המבחן.

בנסיבות אלו, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרור העורר לחלופת מעצר, אולם ציין כי אם תוצג חלופת מעצר מרוחקת ממקום ביצוע העבירות המיוחסות לו, יתכן שינוי בהמלצתו.

6. על רקע זה, ביקש בא כוח העורר לבחון חלופת מעצר נוספת בבית דודתו, בפיקוח המפקחים שהוצעו קודם לכן, ומפקחים נוספים.

בהחלטתו מיום 26.8.2020, נעתר בית המשפט המחוזי (השופט ע' שחם) לבקשה, והורה על עריכת תסקיר מעצר משלים. אולם, לאחר הגשת התסקיר, ביום 6.9.2020, התברר כי חלופת המעצר שהוצעה אינה ישימה.

7. בהחלטתו מיום 9.9.2020, קבע בית המשפט המחוזי (השופטת ש' ליבוביץ) כי לא ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר בבית הוריו, וזאת מאחר שחלופה זו אינה "הדוקה דיה", ואין בה כדי להפיג את המסוכנות הנשקפת

ממנו.

בית המשפט המחוזי ציין כי לאחר שהורי העורר נחקרו בפניו בדיון שהתקיים ביום 8.9.2020, התרשם כי המדובר ב"אנשים נורמטיביים המסוגלים להציב לבנם גבולות". אולם, לנוכח קיומו של תיעוד המלמד על שימוש בנשק בחתונת אחיו של העורר, "לא ניתן להסתפק בפיקוח מטעמם בלבד". על כן, אף שאין לשלול באופן עקרוני את האפשרות להורות על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני, הרי שבהיעדר אפשרות להפעיל פיקוח אלקטרוני בעיר מגוריו של העורר, ובאין חלופה באזור אחר למעצרו בפיקוח אלקטרוני - הורה בית המשפט המחוזי על מעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

8. מכאן הבקשה שלפניי, בגדרה טוען העורר כי אין ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לו; וכי לחלופין, יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר בפיקוח הוריו בביתם.

אשר לקיומן של ראיות לכאורה, טוען העורר בעיקרו של דבר, כי אין בשיחות עליהן התבססה המשיבה כדי להוות ראיות לכאורה להוכחת ביצוע העבירות המיוחסות לו.

לטענתו, אין בסיס לסברה שלפיה הוא הדובר בשיחות האמורות. זאת, שכן מספר הטלפון של העורר, כפי שנמסר בחקירתו במשטרה מיום 26.7.2020, שונה מזה שבאמצעותו בוצעו שיחות הטלפון שתועדו עם אבו עבסה; ולא הוצגו ראיות לכאורה לכך שהעורר מזדהה בכינויו של האדם ששוחח עם אבו עבסה בשיחות אלו.

כמו כן, נטען כי אין במונחים אשר בהם נעשה שימוש בשיחות כדי ללמד על כך שביקש לרכוש נשק מאבו עבסה; כי לא די בשיחות אלו כדי ללמד כי הנשק והתחמושת אכן הועברו לידי העורר וכי שילם תמורה כלשהי עבורם.

בהתייחס לקיומה של חלופת מעצר, טוען העורר כי בשים לב למצב החירום השורר במדינה; הסיכון לחלות במחלת הקורונה בבית המעצר; והתרשמות בית המשפט המחוזי מהוריו, יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר בביתם.

לטענת העורר, אין לשקול לחובתו את היעדרה של אפשרות מעשית להפעיל פיקוח אלקטרוני באזור מגוריו, ולהורות על מעצרו עד תום ההליכים מטעם זה בלבד.

9. מנגד, בדיון שהתקיים לפני טענה באת כוח המשיבה כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר; וכי אין להורות על שחרורו לחלופת מעצר בהיעדר חלופה מתאימה.

בהתייחס לקיומן של ראיות לכאורה, נטען כי זיהוי של העורר כדובר בשיחות שבהן ביקש לכאורה לרכוש תחמושת, אינו מבוסס רק על מספר הטלפון שהציג בפתח הודעתו במשטרה, אלא גם על זיהוי קולו בשיחות אלו; וכי קיימות ראיות לכאורה המלמדות על כך שהמונחים אשר הוזכרו בשיחות בין השניים שימשו כמילות קוד עבור נשקים ותחמושת לשם הסוואת נושא השיחה.

באשר לקיומה של עילת מעצר, נטען כי המסוכנות הנשקפת מהעורר נלמדת מעבירות הנשק המיוחסות לו; כי הנשק שנמסר לו לא אותר, ואף מטעם זה אין לשחררו לחלופת מעצר; וכי מכל מקום, בהיעדר חלופת מעצר מתאימה או אפשרות מעשית למעצר בפיקוח אלקטרוני, יש להורות על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

10. דין הערר להידחות.

לאחר שעיינתי בחומרים שהוגשו לפניי, ובחנתי את טענות העורר, הגעתי לכלל מסקנה כי אין כל פגם בהחלטתו המנומקת של בית המשפט המחוזי באשר לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות לעורר.

בניגוד לטענות העורר, קיימות ראיות לכאורה למכביר הקושרות בין העורר לבין השיחות המקודדות עם אבו עבסה, שבהן התקיימו, על פי הנטען, מגעים לרכישת תחמושת ונשק מהאחרון.

כך, מספר הטלפון של העורר, כפי שצוין בחקירת אביו, זהה למספר הטלפון שבאמצעותו בוצעו השיחות (הודעת מחמוד עלוואי במשטרה מיום 26.7.2020, שורה 14); כאשר נשאל העורר אם מספר הטלפון המופיע על גבי תיעוד אחת השיחות שייך לו, אישר זאת באומרו "זה המספר שלי" (הודעת העורר במשטרה מיום 26.7.2020, שורה 65); כעולה מדו"ח חטיבת הסיגינט והסייבר במשטרה מיום 26.7.2020, קולו של העורר כפי שתועד בחקירתו זהה לקולו של הדובר בשיחות אלו; וכאשר עומת העורר בחקירתו עם תיעוד השיחות ועם דו"ח זה, בחר לשמור על זכות השתיקה (הודעת העורר במשטרה מיום 26.7.2020, שורות 82-132; והודעתו במשטרה מיום 29.7.2020, שורות 281-309).

באשר לתוכן שיחות אלו, הרי שקיימות די ראיות לכאורה המלמדות כי מטרתן לרכוש תחמושת ולהעביר נשק לידי העורר. כך, בהודעתו במשטרה סיפר אטרש פרשנות ברורה וסדורה למילות קוד שבהן עושה אבו עבסה שימוש בעסקאות נשק, על מנת להסוות את תוכן השיחות. בפרט, ציין אטרש כי משמעות אחד המונחים שבהם נעשה שימוש בשיחות בין העורר לאבו עבסה היא "אקדח" (הודעת אטרש במשטרה מיום 29.6.2020, שורות 38-39); ובשיחה אחרת, ציין העורר במפורש כי הוא מעוניין ב"כדורים" (שיחה 1020).

כמו כן, בהתאם לפרשנות האמורה שהציג אטרש בהודעתו במשטרה, מאחת השיחות שתועדו לכאורה ממכשירו של אבו עבסה, ניתן ללמוד כי העורר אכן אסף ממנו אקדח (שיחה 1071).

11. לא מצאתי כל עילה להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי שלפיה אין לשחרר את העורר לחלופת המעצר המוצעת בבית הוריו, ובשלב זה יותר העורר במעצר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

כפי שהודגש לא אחת, עבירות הנשק מלמדות על מסוכנות אינהרנטית לשלום הציבור, אשר לא ניתן לאיינה באמצעות חלופת מעצר אלאבנסיבות חריגות (בש"פ 9713/17 שקירנ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.12.2017)).

במקרה דנן, ייתכן אומנם שניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת מהעורר באמצעות חלופת מעצר מתאימה או מעצר בפיקוח אלקטרוני, כפי שקבע בית המשפט המחוזי. אולם, בשלב זה, העורר אינו מצביע על כל אפשרות ישימה להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ולא הוצעה על ידו חלופת מעצר נוספת מלבד זו שנשללה בבית המשפט המחוזי לנוכח הקושי ליתן אמון בהוריו כמפקחים.

בנסיבות העניין, ובשים לב להתרשמות שירות המבחן ובית המשפט המחוזי מהורי העורר, ולתיעוד שהוגש לבית המשפט המחוזי ממנו עולה כי נעשה שימוש בנשק במהלך חתונת אחיו של העורר, אף אני סבור כי קיים קושי לשחררו לחלופת מעצר בפיקוחם.

12. יוער, כי אכן קיים קושי מסוים בכך שאין כל אפשרות להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני באזור מגוריו של העורר מטעמים טכניים בלבד. עם זאת, לאור קיומה של עילת מעצר בעניינו של העורר, ובהיעדר תנאים טכניים המאפשרים את מעצרו בפיקוח אלקטרוני, הרי שבהתאם להוראות חוק המעצרים לא ניתן להורות על שחרורו לחלופת מעצר.

משכך, יש להורות על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

מובן כי אם יציע העורר חלופות מעצר נוספות או אפשרות מעשית להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ניתן יהיה לבחון אפשרויות וחלופות אלו לגופן.

13. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ג' בחשוון התשפ"א (21.10.2020).

ש ו פ ט
